

331.62 (45)

CASA ITALIANA: „VOORLICHTING FAALDE”

Mislukken Italiaanse proef schuld van arbeidsbureaus

30 OCT. 1943

(Van onze verslaggever)

AMSTERDAM, 10 okt. — Dat het experiment met de Italiaanse arbeiders in Amsterdam is mislukt, moet volgens ons niet in de eerste plaats aan die arbeiders zelf geweten worden, maar aan de wijze, waarop ze hierheen zijn gehaald. Zo luidt het commentaar van de leiders van de Casa Italiana (het opvangcentrum voor Italianen, dat drie jaar geleden speciaal door het Interparochieel Sociaal Charitatief Centrum in het leven is geroepen) op de berichten over de massale terugtocht van de arbeiders. „Voor ons zijn het beste jongens en de 500, die er van de 1300 resten, zijn prima arbeidskrachten. Het probleem is: zij wisten niet, waaraan ze begonnen toen ze hierheen kwamen. Aan de voorlichting heeft heel wat ontbroken”.

Die voorlichting was destijds in handen van een wervingsploeg van gewestelijke arbeidsbureaus. Zij zetelde in een kazerne in Milaan en de instructie, die zij over Nederland gaf, kwam, zo zegt men in de Casa Italiana, neer op „een plaatje aan de wand met een molen en een weilandje”. Volgens deze zegslieden schoot de voorlichting met name op deze punten wezenlijk te kort:

- De arbeiders hadden moeten weten, dat je, getrouwd of ongetrouwd, in Amsterdam geen enkele kans op een huis hebt.
- Zij hadden moeten weten, dat het klimaat in Nederland op onaangename wijze van het Italiaanse verschilt.
- Zij hadden moeten weten, hoe van het brutó salaris, dat hun werd opgegeven, allerlei sociale lasten afgingen plus kostgeld.
- Zij hadden moeten weten, dat de levensstandaard in Amsterdam, zeker op het stuk van eten, veel hoger is dan in Italië.

(54/29-135)

Werving door bedrijven is succesvol

In de Casa Italiana wijt men het mislukken van het Italiaanse experiment dan ook voor een groot deel aan het feit, dat de 1300 arbeiders, die via de ploeg in Milaan geworven werden, van deze zaken geen weet hadden — het heimwee en de aanpassingsmoeilijkheden, die officieel als reden worden opgegeven, zijn al te vaak tot deze tekortkoming terug te voeren. „Kijk naar de Spaanse arbeiders, met wie het zoveel beter schijnt te lukken.”

Die zijn dan ook rechtstreeks door het bedrijfsleven geworven en hebben een betere voorlichting gehad, terwijl de bedrijven, die hen in dienst namen, bovendien hier voor betere aanpassingsmogelijkheden hebben gezorgd — onvervalst Spaans eten bijvoorbeeld. Wij

kunnen niet ontkennen, dat de Spaanse arbeider, meer gewend aan discipline als hij door de omstandigheden in zijn land nu eenmaal is, in Amsterdam beter heeft voldaan. Maar daarmee is niet gezegd, dat de Italianen niet ook hadden kunnen voldoen, wanneer zij behoorlijk voorbereid hierheen waren gekomen.”

De 200 Turkse arbeiders, die binnenkort naar Amsterdam komen, worden niet door de gewestelijke arbeidsbureaus geworven, maar door het bedrijfsleven zelf — door Ford, die er met een ploeg heen gaat om geschikte krachten uit te zoeken en zich te oriënteren over de

maatregelen, die nodig zijn om hun het leven hier draaglijk te maken. De mogelijkheid bestaat echter, dat — wanneer het „Turkse experiment” slaagt — een groter beroep gedaan zal worden op het arbeids-potentieel van Turkije en dat daartoe weer een wervingsploeg van de overheid aan het werk zal gaan. In de Casa Italiana, waar men er de afgelopen drie jaar maar mee heeft gezeten, hoopt men, dat dan niet dezelfde fout zal worden gemaakt, die voor zoveel Italianen de teleurstelling van hun leven heeft opgeleverd.

Men hoopt er ook, dat de Amsterdamse vrouwelijke jeugd iets minder vlot tegenover de Turkse arbeiders zal zijn dan zij tegenover de Italiaanse is geweest. „Want ook dit heeft grote aanpassingsmoeilijkheden opgeleverd”, zegt men er: „de Italiaanse arbeiders, die in hun eigen land nauwelijks een avondje met een vriendin uit mogen gaan, zijn weerloos geweest tegen de manier, waarop zij hier door meisjes, soms van 15, 16 jaar al, werden benaderd en raakten erdoor over het paard retild”.